

KENDO

SHOSEI NO MICHI

Konsten att nå framgång

av

Ichiro Yano sensei

Denna är den andra artikeln i ICHIRO-YANO-senseis serie om kendo som livsåskådning. Översättning och bearbetning av Robert von Sandor.

ROBERT
von SANDOR
med en del av
sina vapen.

I samband med artikeln KEN NO MICHI – svärdskonsten – nämndes fyra mentala fördelar som utvecklas gradvis genom intensiv och långvarig kendosträning.

Hövlighet (REI).

Omedelbarhet och öppenhet i tanke och handling (CHOKU).

Psykisk balans (SEI).

Snabba tanke- och handlingsreaktioner (SOKU).

Alla dessa egenskaper var för sig, eller tillsammans, är av stort värde för individen i det dagliga livet och det är lätt att förstå vad dessa egenskaper innebär för samlevnaden med sina medmänniskor.

Det tar dock tid och det krävs intensivt arbete för att utveckla dessa egenskaper genom kendosträning.

Det finns andra, mera näraliggande fördelar med kendo när det gäller att överföra träningens resultat till vardagslivets händelser utanför fäktsalen.

Här vill jag nämna endast en av dessa, en som jag bedömer vara av stor vikt när det gäller kontakter människor emellan.

Genom kendosträning lär man utveckla förmågan att se allting i rätt belysning eller uttryckt med andra ord, lär konsten att värdera allting på rätt sätt.

Jag är övertygad om att den mentala fördelen är de viktigaste när det gäller att fungera i ett samhälle där den vägledande principen är att man måste försörja sig.

En egoistisk och självfixerande människa har ingen möjlighet eller förutsättningar att kunna se saker och ting på det sätt som de är och har därför ingen möjlighet att fatta rätta beslut.

Inte förrän man har befriat sig från självfixeringen, girigheten och ha-begäret och håller sitt sinne rent och klart som en spegel, kan människan observera och igenkänna saker och ting i sin rätta belysning.

Enligt mitt förmenande finns ingenting som är viktigare än att utveckla en sådan förmåga att se på sin situation och sina medmänniskor.

Dagligen och stundligen stöter människan på existensen av ordnad verksamhet omkring sig. Detta såväl i mindre som i större sammanhang. Många människor uppfattar sådan ordnad verksamhet som någonting som är nödvändigvis ordnad av någon slags "verkställande direktör" eller grupper som består av människor som organiserar och bestämmer.

Så behöver dock inte alls vara fallet.

Ordnad verksamhet kan helt enkelt vara den naturliga följderna av ett utfört arbete detta helt utan, att för den skull behöva vara i förväg ordnat av någon konstruktiv verkställande person, staten, myndighet, skolan, firman eller hushållet.

När man planerar att göra någonting konstruktivt så ligger det i sakens natur att man vill lyckas med sina planer. I och med detta är man osökt inne på problemet med att verkställa.

Att sedan lyckas eller misslyckas är helt beroende av de bedömningar man gör ty dessa ligger till grund för de handlingsprogram som man uppställer för sig.

Därför behövs det korrekta bedömningar av situationen, rätt handlingsmönster som är anpassat till planerna men framförallt korrekt observation och värdering av varje fas i utvecklingen.

Utan att på lämpligt sätt kombinera dessa tre förutsättningar med varandra kan man aldrig genomföra någonting med framgång.

Fram till denna punkt är det exakt samma sak med träning och framgång inom kendo. I fäktsalen möter fäktaren samma problemställningar, kompikationer, förutsättning till fattande av beslut och besvärligheter med att verkställa besluten som människan möter i det dagliga livet.

Därför kan man utan vidare påstå att kendo-hallen är motsvarigheten till själva samhället kring oss det dagliga livets händelser och situationer är direkta motsvarigheter till kendosträningens.

...utan att bära fäktsmask, rustning eller att hålla i bambusvärdet kan kendo praktiseras genom dagliga rutinhandlingar exempelvis i arbetet, i hemmet eller i sällskapslivet.

Vem som helst som tränar kendo med allvar och koncentration under längre tid kan med lätthet komma till detta mentala stadium d. v. s. att "svärdskonsten" fungerar hos honom även utanför fäktsalens väggar.

Men som sagt, förmågan att bedöma och värdera måste tränas upp på ett korrekt sätt och det finns flera olika metoder för detta.

Här vill jag ta upp endast ett bland dessa nämligen som på japanska skrives med ideogrammet KEI och som betyder respekt.

När vi japaner talar om KEI menar vi den sortens respekt som förekommer i samband med uttrycket SON-KEI (ära och respekt) eller i uttrycket KEI-NO-KOKORO (respektfull känsla).

På svenska skulle man kanske säga, att här är det frågan om sådan känsla av respekt som samtidigt för- enas med en aktning och ödmjukhet gentemot den man respekterar.

Den berömda och i kendosammanhang ofta citerade buddistprästen TAKUAN-OSHO skrev i sin bok FUDO-CHISHIN-MYO-ROKU i samband med att han förklarade kendons hemligheter för den legendariske fäk- tmästaren YAGYO TAJIMA-NO-KAMI:

"Detta med att tala om den rätta känslan för respekt är ingenting märkvärdigt för den redan upplyste. Men den, som ännu kämpar för att nå önskad utveckling och framgång måste gå — som det allra första steget — vad som menas med den rätta respekten".

Man kan faktiskt inte vänta sig att kunna observera någon på rätt sätt och att bilda sig en uppfattning om vederbörandes rätta väsen och karaktär med mindre än att man måste respektera honom.

Föraktar man någon eller man gör narr av honom har man inga möjligheter att se hans rätta jag.

Men om man betraktar vederbörande med respekt, d. v. s. man accepterar honom som han är på ett respekfullt sätt, öppnas möjligheten att studera honom.

Denna filosofi är självfallet inte enbart kendons "på- hitt". Samma gäller för vetenskapsmannen.

Man kan exemplifiera detta på ett enkelt sätt:

Enbart genom att studera en handfull jord eller en enda bakteri har man kunnat få fram ytterst viktiga och allmänt vetenskapliga resultat.

Men om vetenskapsmännen skulle på ett respektlöst sätt nedvärderat bakterierna eller ringaktat jordkokan skulle även upptäckterna uteblivit.

Genom att även de ringaste ting behandlas med respekt har man kunnat komma fram till underbara upp- täckter till gagn för hela mänskligheten.

I samma bemärkelse bör man respektera varje träd, varje grässtrå, varje föremål, ja allting som hör till vår värld och detta inte av någon annan orsak än att de existerar.

Min övertygelse är att om man nalkas till allting med denna typ av respekt det är den rätta vägen för att leva här på jorden. När man har nått detta stadie då är också ens sinne "klar som en spegel" — en lik- nelse som ofta användes i samband med undervisning i ZEN.

Därför är kendons praktiska träning och undervis- ning i konsten att respektera sin motståndare, trots att man "kämpar" med honom, blir samtidigt en självklar regel att följa även i det dagliga livet.

Om man nu tänker efter vad som ligger bakom all framgång eller allt misslyckande här i världen inser man snart att hemligheten med att nå framgång lig- ger i förmågan att observera och uppfatta saker och ting på rätt sätt.

...och för detta är det mentala inflytandet av KEI (d. v. s. den rätta respekten för medmänniskor och om- givning) ytterst värdefull.

För att nu vända på mitt eget resonemang anser jag således att varje misslyckande, fiasko eller nederlag kan återföras till missbedömningar, misstag eller för- biseende. Orsaken i sin tur är ofta att söka i egoism

och självfixering som gör att man blir oförmögen att se saker från en annan synpunkt än sin egen och där- i sin tur leder till felbedömningar och felhandlingar.

Men kan man komma ur sin egen egoism och själv- fixering frigörs den naturliga bedömningsförmågan och resultatet blir som vi önskar.

Kendoträningens "inbyggda" mekanismer och den tekniska träningens mentala effekter och följder leder fram till en reducering av det egna jaget och självtän- ringen och därför det är rätt att säga att kendo är "vägen" till att få fram en människas "bättre jag" och att nå önskad framgång i livet.

En av de största "kendofilosoferna" och svärdsmän- nen i den japanska historien MIYAMOTO MUSASHI behandlade dessa aspekter på svärdskonstens fostrande- egenskaper i sin berömda och ofta citerade bok GO- RIN-NO-SHO — "boken om de fem hjulen" — under kapitlet KEN KAN FUTASHU NO KOTO (KEN och KAN är två separata händelser). Här använder MUSA- SHI uttrycken KAN-NO-MEN (=att se med KAN- ögon) d. v. s. att kunna se saker och ting utan att sam- tidigt vara fixerad på sig själv, och KEN-NO-ME (=att se med KEN-ögon) d. v. s. att se saker och ting utan förutfattade meningar eller fördomar.

I det dagliga livet träffar man ständigt människor såväl i privata sammanhang som i sitt arbete. Detta innebär ständigt behov av kommunikation och förmåga att skapa kontakt. Man invecklas i åsiktsutbyten, dis- kussioner, transaktioner och i många fall även i kon- kurrens (synonymt med tävling, kamp, rivalitet). Situa- tioner som är helt lika med situationer i fäktsalen.

Författaren SUN-TZU skrev för länge sedan i sin bok PING-FA (taktik):

"Om du känner honom (=din motståndare) och du känner dig själv, löper du ingen risk även om du kämpar mot honom hundra gånger".

Innebörden av denna gamla kinesiska mening är att vetenskapen om sitt eget innersta väsen och sin motparts gör att man vinner över honom.

För att vinna (och då menar jag inte bara i idrotts- lig kamp) måste man träna sig dels i att lära känna sin motståndare genom att först och främst respektera honom och genom att studera hans innersta och dels i att känna och betrakta sitt eget innersta väsen på ett objektivt sätt.

En av kendoträningens metoder för detta är att när man tränar eller tävlar med en motståndare betraktar man honom som en "spegel" som skall "reflektera ens eget innersta jag".

Även i västerländska sammanhang använder man ordspråk som i sitt ursprung speglar samma filosofi, nämligen:

"Gör så mot din nästa som du vill att han skall göra mot dig".

I fäktsalen har man motståndare framför sig och han skall reflektera varje skeende av ens eget beteende.

Respektera honom därför som den spegel som åter- kastar det egna jagets bild och då blir det mycket vik- tigt att med all sin kraft och förmåga få denna "spe- gelbild" av en själv att vara sådan som man själv öns- skar det.

När man har uppnått detta resultat i fäktsalen kom- mer man även att handla därefter i det dagliga livet och genom att lära sig att reflektera ens egna tankar och handlingar genom sin motpart uppnår man vill- koren för att lära känna sig själv och andra innan be- slut och avgöranden fattas.